

A képvásárló város...

Fel kell állítani a művészeti szakbizottságot, amely a képvásárlásoknál előzetes bírálatot mond

(A Délmagyarország munkatársától) Ha betekintünk azokba a nagy könyvekbe, amelyek a város tulajdonát képező műtárgyak pontos jegyzékét tartalmazzák, vagy ha áttekintjük múzeumunkban, valamint a város hivatali helyiségeiben elhelyezett műveszi alkotásokat, szomorú tapasztalattal szerzünk. A mennyiségileg hatalmasnak mondható anyagból azt látjuk, hogy a város bízónak bizonyult vásárlásaiban, annál kevésbé volt bőkezű a céltudatos és tervszerű szakértelmet követelő kiválasztási munkában. Ugy a képek, mint a szobrok beszerzéseiben kapkodást, rendszertelenséget észlelhetünk. Hiányzik a szakértői konzultáció, ami a műtárgyakba fektetett tőkét értékállóvá tenné és hiányzik az a művészeti rendszer, amelynek feltétele nélkül a városi művásárlás célja vesztett, nevelő hatás nélküli. Mivel a vásárlások ötlet-szerűek, a műtárgyak között nincs összefüggés, a mű, anyag hiányos. Még a legszorosabban szegedinek mondható műtárgyak sorozatában is olyan hézagok mutatkoznak, amelyek lehetetlenné teszik Szeged művészeinek az ismertetését. A tervszerűtlen vásárlásokat éppolyan hibának tartjuk, mint amilyen mulasztás a szükséges és hézagpótló művek beszerzésének elhanyagolása. Meggyőződünk arról, hogy a város illetékesei nem zárkoznak el ma sem nagyobb összegű vásárlásoktól, de láttuk azt is, hogy a vásárlásoknál hiányzik a szakértelm. Nem kívánható, hogy egy ember értsen a szellemi élet minden megnyilvánulásához, de kívánható a város vezetőségétől, hogy szakemberek közbejöttével határozzon olyan ügyek felett, amelyekhez szaktudás szükséges és amelyek a városnak kiadást jelentenek. Egy műtárgy értékét nem dönti el a polgári ízlés feltétele, vagy a szubjektív tetszik-nem-tetszik érzése, ezen az alapon városi vagyont kockáztatni nem lehet. Nem tudjuk, milyen összeget reprezentál évente a képzőművészetekre szánt költség, mindenesetre nem lehet jelentéktelen, amint azt a közelmúltban történt városi vásárlásnál is megállapítottuk.

Hogy a város nélkülözi azt a szervet, amely segítségére lehetne ezekben a kérdésekben — sajnálatos tény, de nagyrészen

a kulturügyekkel foglalkozó hatóság hibája.

Még a múlt században hívta életre a nagy agilitású és nemes ízlésű Pálffy Viktor kultúrtaácsnok a Szegedi Képzőművészeti Egyesületet. Társadalmi áldozatkészséggel, városi támogatással gyönyörű célkitűzésekkel és jól megvalósított eredményekkel dolgozott az egyesület az utolsó évtizedig. Nem tudjuk, hogy mi az oka annak, hogy napjainkban a télen tehetetlenségbe süllyedt. Pedig ennek az egyesületnek a vezetőségéből vagy tagjaiból kelleve összeállítani azt a zsűrit, amely a vásárló várost tanácsokkal látja el. Természetesen szükségessé ehhez az, hogy az egyesület rendelkezzen olyan tárgyilagos és szakképzett tagokkal, akik az elfogulatlanságon kívül képesek a haladó művészetet kellő műveltséggel figyelni és értékelni és az egyetemes művészetek jelentőségét magasabb szempontból s nem a kispolgári ízlés rövidlátó szemszögén keresztül regisztrálni. Talán még helyesebb lenne, ha a város állandó bizottságot alakítana, amely terveket dolgozna ki a művásárlók irányítására és a műtárgyak művészeti egységet jelentő komolyságára. Hivatalból alkalmas erre a célra a

városi múzeum tisztikara

ha akad közöttük a képzőművészetekkel nexusú tartó személy.

Nem szabad a város vagyonával

olyan módon sáfárkodni, mint tették ezt a közelmúltban, mikor is 800 pengő költséggel vásároltak egy idegenből jött kétes értékű festőtől olyan kvalitású képet, ami nem fedezi a kifizetett összeget, ami nem éri el azt a műveszi követelményt, amelyet joggal kívánhatunk múzeumunkba kerülő műtárgytól. Selejtes anyagban bővelkedünk anélkül, hogy idegenekhez kelljen fordulnunk azokért. A városi műtárgy vásárlásokat nagyon sok esetben a szociális szükség vagy a karitatív akarat indokolja, nem szabad a városnak műtárgynak gondolt árucikkeket vásárolni olyan egyénektől, akik nem szegediek, akiket nem hívtunk ide s akiknek szereplései az üzleti vállalkozáson kívül nem jelentenek magasabb célokat.

Az Országos Irodalmi és Művészeti tanács ellenőrzi az állami vásárlásokat, legyen Szegednek is jóízlésű, lehetőleg szakembere, vagy szakemberekből álló tanácsa, akiknek ítélete megszabhatja azt az irányt, amelyen a vásárló városnak haladnia kell s kijelölik a szükségességet úgy, hogy a város vagyona nívót jelentősen és értékálló legyen, végül pedig a város polgárainak pénzével jól sáfárkodjon.

A múzeum jól ismeri a műtárgyakban mutatózó hiányokat, kérjen tehát a művásárló város tőle vásárlási tervet, amelynek keretében mozogva tökéletes képtárat rendezhet be. Ugy tudjuk, hogy a városon kívül a közintézetek, bankok költségvetésében is jelentős összegek szerepelnek a művészetek pártolására. Ezeket a vásárlásokat sem irányítja semmiféle magasabbrendű cél, alkalmosszerűen, tervek nélkül bonyolítják azokat le. Bizonyára szívesen vennék a város kultúrügyosztályától vagy az ügyosztály szakbizottságától, ha segítenék a vásárlásoknak műveszi nívót jelentő lebonyolításaiban. A város és a közintézetek tulajdonába kerülő értékes képek, szobrok lehetővé tennék idővel, hogy múzeumunk a Fővárosi képtárhoz, vagy a Szépművészeti Múzeumhoz hasonlóan, bizonyos rendszer szerint csoportosított, kultúr- és művészettörténeti jelentőségű kiállításokat rendezzen. A képvásárló közületek jól járnak, mert pénzükért értéket kapnak, a város, illetve a múzeum is hasznot látna ebből, mert egy-egy kiállításához kölcsönkérhetné ezeket, saját anyagának kiegészítésére.

Csodálatos körülmény, hogy amikor a színügyi bizottság nagy apparátussal igyekszik céljának megfelelni, a művészetek többi megnyilvánulásának irányításával nem törődik senki. (Az irányítást természetesen kizárólag a vásárlásokra értjük.) A rossz színvonal elkedvetlenítheti a nagyközönséget, ideig-óráig tartó bosszúságot okozhat és ronthatja az ízlést, de ha működését felváltja a célját betöltő jó színház, a rossznak még emléke is eltűnik. Ezzel szemben az a tárgy, amelynek értékét a vásárlásra fordított összeg nagysága jelenti, csupán örök bosszúságot jelent, mert megmarad s ha csak el nem égetik, a vásárlók szakszerűtlenségének rossz emlékét átvissza a távoli jövőbe is.

A művásárló város tevékenysége nemcsak azért közügy, mert közpénzekből történik, de azért is, mert a város kultúr színvonalának egyik meghatározója a képzőművészet. Amíg a város nem gondoskodik

a művészeti szakbizottság

felállításáról, a vásárlások megejtésénél irányadó lehet a városi múzeum által rendszeresített gyűjteményes bemutatkozók szigorú szelektálás után kerülnek a múzeum kupolacsarnokába és mivel egy-egy művész több évi munkásságának legjobb darabjait ölelik fel, alkalmasak arra, hogy a kevés szakértelemmel rendelkező érdeklődők is meglássák művészetük komolyságát.

Temesváry József

HIREK

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban és az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A Városi Múzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszerárak: Borbély József Tisza Lajos-körút 29, Moldván Lajos Ujszeged, Vedres u. 1., Selmeczi Béla Somogyitelep IX. u. 489, Nagy Gy. örök. k. Hangay L. 20-vente dr. Boldogasszony-sugárút 31. Zakar S. örök. k. Máthé Mihály Valéria-tér 1.

Mozi műsora: Belvárosi Mozi: Oroszlánkölykök, Korzó Mozi: A 103. nem tért vissza, Széchenyi Mozi: Walt Disney színes parádéja.

—OOO—

— Vitéz Marton Béla Szegeden. Vitéz Marton Béla országgyűlési képviselő pénteken délbén Szegedre érkezett és felkereste dr. Pálffy József polgármestert, akivel mint a Nemzeti Munkaközpont elnöke megbeszélést folytatott. A tárgyalás befejeztével vitéz Marton Béla autóbá ült és továbbutazott. Körútja során a Délvidéket járja be, Szabadkán, Zomborban, Zentán, Obecsén és Ujvidéken irányítja a Nemzeti Munkaközpont szervezésével kapcsolatos tárgyalásokat.

— Évzáró ünnepély a tanárképző főiskolán. Az Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola június 7-én, vasárnap délelőtt fél 12-kor tartja évzáró ünnepélyét, a főiskola disztermeben. Az ünnepély a Magyar Hírszék egy elnéklésével kezdődik, majd dr. Schilling Gábor főiskolai igazgató beszámol az elmúlt tanévről. Vitéz Török Imre főiskolai tanár Megemlékezés a főiskola hősi halottairól címen tart előadást, majd a pályadíjakat és jutalmakat osztják ki s a Himnusz hangjaival ér véget az ünnepség. Az évzáró ünnepély napján a jezsuita, református és evangélikus templomokban hálaadó istentiszteleteken vesznek részt a főiskolások.

— A horganyozott bádóg ára. Budapestről jeleltik: A hivatalos lap szombati száma közli a közellátási miniszternek rendeletét, amely a horganyozott bádógárának fogyasztási árát állapítja meg. Ez a rendelet nagyfotosságu és közfogyasztási árucikk árát az ország egész területére egységesen állapítja meg. A rendelet ugyanazt a célt szolgálja, mint a régebben megjelent rendelet, amely a zománcozott edények fogyasztási árát szabályozta. A rendelet szerint a jövőben a fenti árukra beütéssel szintén fel kell tüntetni az eladási árát, úgyhogy a vevőközönség maga ellenőrizheti a kereskedő által számlázott ár helyességét. Különösen előnyös a rendelkezés az ország központjától messze fekvő területek részére, hogy a rendeletben megállapított ár az ország egész területére érvényes, tekintet nélkül arra, hogy milyen a szállítási költség. A rendelet következtében keresztlül viszi azt az elvet, hogy a gyár és a fogyasztók közé legfeljebb egy nagy- és egy kiskereskedő kapcsolódhatik be és kizár minden felesleges közvetítést.

— A biztosítási pályázat eredménye. A nagysikerű szegedi Biztosítási nap alkalmából a Biztosító Intézetek Országos Szövetsége és a Biztosító Intézet Fiókfőnökök Szegedi Társasága középiskolai tanulók részére biztosítási pályázatot hirdetett. A bíráló bizottság az I. díjat Papp Péter, a II. díjat Nagy István, a III. díjat Kovács László számára ítélte. Mindhárom nyertes az állami Szent István kereskedelmi középiskola tanulója. A pályadíjak ünnepélyes kiosztása előreláthatóan az iskola évzáró ünnepélyén fog megtörténni.

— A csütörtökön felavatott nemzetvédelmi keresztesek névsora. A csütörtöki ellenforradalmi ünnepség keretében felavatott nemzetvédelmi keresztesek névsora a következő: Baló Gyula pincér, Becsey János ny. rendőr-főtörzsrőrmester, dr. Böhm Gyuláné, ifj. Danner János Kálmán nagykereskedő, id. Danner Jánosné, dr. Dobay Gyula kir. ügyész, Fohsz János fodrász, özv. Fábán Karolyne, Geleta Ferenc ny. MAV altiszt, Kéri Mihály gk. gondnok, Nagy Mihály könyvkereskedő, Vitéz Papp László mészáros, Pataki Imre ny. rendőr, dr. Rácz Andor kir. törvényszéki elnök (Szabadka), Rácz Jenő zenész, Regdon Lipót, Mayer Mária igazgatónő, Mayer Antal OTI-főtanácsos, vitéz Nagy Gábor földműves, vitéz Sebestyén Pál, Sándor Bálint köcsiszólo, Schneider József ny. MAV. főfelügyelő, Székely Benő gazdálkodó, Szigethy Antal, dr. Tóth Mihályné, Valkay Ferenc gyári üzemvezető, dr. Viskovits József törvényszéki bíró, s. Sonkovits Gyula iskolaigazgató, dr. Széchenyi István kir. közjegyző, Izsó Lajos kőműves, Sarkadi Nagy Pál üzletszerző, Szemenyei Ferenc festőművész, Kersch József szállóbirtochos, vitéz Bokor Béla kereskedelmi aligazgató, Bod Pál orvos, Pottyondy Miklós ny. rendőrfőfelügyelő és Nagy Ferenc postaellenőr.

— A TISZA VIZALLASA. A szegedi rendőrség révkapitánysága jelentése szerint a Tisza vizallása június 5-én reggel 7 órakor 614, hőmérséklete 20 fok Celsius, a levegő hőmérséklete 20 fok Celsius.

— A butorizletek nyári zárórája délután 2 óra. Üzleteinkben június 8-tól kezdve augusztus 31-ig életbe léptetjük a szokasos nyári zárórat — osztatlan munkaidővel — és ennek következtében egyfolytában délután 2 óráig vagyunk nyitva. Kérjük a vásárló közönséget, sziveskedjen ezt figyelembe venni. Asztalosmesterek Butorcsarnoka, Szendrőnyi Géza és Társai, Faipari Termelő Szövetkezet, Kertész László, Kertész Sándor, Lakberendező vállalat (Dugonics-tér), Szegedi Butoripar és Kereskedelmi Rt., Wiesner László. 264

— Kétévi fegyházra ítélték egy notórius tolvajnot. Özv. Kovács Pálné született Medvegy Mária 48 éves, többszörösen büntetett előéletű orosházi asszony kilencrendbeli lopás büntetével vádolva került pénteken a szegedi törvényszék Ungváry-tanácsa elé. Kovácsné áprilisban Pítvaroson Blaskó Jánosnéól egy fekete női kendőt, Ambrózfalván Farago Mátyásnéól egy személyazonossági igazolványt, Pítvaroson Zelman Józseftől egy ruhát lopott. Megkérőszította ezenkívül Rekei Mihályné és Maglóczki Istváné pítvarosi lakosokat és még négy személyt. A vádolt azzal védekezett, hogy nagyon szegény és hat gyermeke van, azért követte el a lopásokat. Kiderült azonban, hogy Kovácsnénak csak egy gyermeke van. Ettől függetlenül büntőnek mondotta ki a törvényszék kilencrendbeli lopás büntetésben és tekintettel büntetett előéletére, 2 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— Balesetek. Pénteken délután fél 2 óra tájban a Szivárvány-utca 53. szám alatti háznál Török Gyula 82 éves házmaster leesett a háztetőről. A mentők agyrázkódással, súlyos állapotban a kórházra vitték. — Délután 4 órakor Sánta József 16 éves somogyitelepi gyári munkás az algyői vámnál egy puska golyót akart szétcseszni. A golyó felrobbant és szétroccsolt Sánta ujjait. A fiatalembert a mentők a sebészeti klinikára vitték.

Marosi homok

minden mennyiségben, mindenkor kapható. JUNG-MALOM, Apátfalva.